

Xavier Vinader i la immodèlica transició

A l'estat espanyol, en el temps de la transició, van provar d'inventar un país. El resultat, per alguns, modèlic, s'ha anat posant en evidència amb els anys. També es va inventar el periodisme de denúncia i d'investigació, del qual Xavier Vinader va ser un puntal, potser qui més a fons va informar de les forces més sinistres de la dictadura que volien perpetuar-se.

A l'estat espanyol, en el temps de la transició, van provar d'inventar un país. El resultat, per alguns, modèlic, s'ha anat posant en evidència amb els anys. També es va inventar el periodisme de denúncia i d'investigació, del qual Xavier Vinader va ser un puntal, potser qui més a fons va informar de les forces més sinistres de la dictadura que volien perpetuar-se. Per recordar els seus treballs, un periodisme insubornable i valent, en temps perillosos, és imprescindible el llibre 'Xavier Vinader i Sánchez. Periodisme i compromís', a cura de Jaume Busqué i Barceló, publicat per Editorial Afers i el Centre d'Estudis Històrics Internacionals. La feina de Vinader, els anys setanta i vuitanta, va ser fonamental per a desemmascarar les activitats de l'extrema dreta franquista que, incrustada en les forces de seguretat, col·laborava amb grups civils violents com Batallón Vasco Español o Triple A, precedents dels GAL. No oblidem que la llei d'amnistia del 1977, a més de posar en llibertat els presos polítics antifranquistes, exonerava de tota responsabilitat jurídica policies, militars, jutges i tots els altres funcionaris repressors de la dictadura. L'amnistia els concedia impunitat, però una part de la premsa més compromesa, amb Xavier Vinader al davant, no. Resseguir avui els seus treballs és explorar els forats negres de la transició. Un exercici convenient per a repensar un passat amb prou ressonàncies en el present. Vinader va investigar tots els grans temes: l'extrema dreta franquista connectada a la xarxa internacional feixista, ETA, GRAPO, Montejurra, els assassinats de Vitòria, els del carrer d'Atocha, el 23-F, etc. Les revelacions, amb noms i cognoms, d'un ex-policia infiltrat en els sectors ultres que actuaven a Euskadi, publicades per Vinader a *Entreviu*, van ser la traca final per al búnquer jurídic-policíac. Més tard, ETA va matar dos ultres i Vinader va ser processat com a 'inductor intel·lectual'. Xavier Vinader no va tenir por, treballava més enllà del risc, tot i haver estat objecte de dos atemptats, d'amenaces de mort i de molts processaments. La democràcia incipient sí que en va tenir, de por, fins al punt de condemnar i empresonar en Vinader per haver denunciat el joc de l'extrema dreta i el principi de la guerra bruta contra ETA. Per comptes d'actuar contra els feixistes, la justícia va actuar contra el periodista. Vinader va ser el primer exiliat, i un dels primers presos polítics, de la democràcia. El Cas Vinader va esclatar a principi dels anys 80. Finalment va ser condemnat a set anys de presó per 'imprudència temerària'. Va ser un escàndol aquí i a Europa. Va haver-hi manifestacions de solidaritat, protestes i infinitat d'adhesions de personalitats demanant la llibertat de Vinader i la llibertat d'expressió. Després d'un any i mig d'exili, torna a Espanya, l'any 84, amb els socialistes ja al poder, i immediatament es empresonat per haver denunciat el precedent dels GAL. El ministre d'Interior era José Barrionuevo, que fou empresonat per col·laboració amb els GAL, quinze anys més tard. Vinader va sortir en llibertat, dos mesos i mig després, amb un indult del govern. No ha deixat de treballar en la mateixa línia, fins avui. Les versions amables, nostàlgiques, pactades, i, per tant, molt parcials, de la 'modèlica transició' solen deixar el Cas Vinader de banda. Avui és de justícia recordar-lo per aprofundir en aquells anys tèrbols. Per aprendre, en homenatge a ell i a un estil lliure i compromès de fer periodisme que, malauradament, ha passat a la història. Actualment no hi ha un periodisme referencial. És, majoritàriament, reverencial. Ara vivim en un país on, per exemple, no passa res quan Felipe González diu que va decidir de no fer volar la cúpula d'ETA, i que encara no està segur d'haver fet ben fet. Superada la polèmica inicial, ningú no investiga, tots mirem cap a una altra banda. Potser esperem que, algun dia, ens ho expliqui Wikileaks.

16 desembre 2010

<http://www.vilaweb.cat>
Enllaç permanent